

Dışsallıkların İçselleştirilmesinde Devletin Rolü

Özet

Piyasa ekonomisi taraftarları bütün düşüncelerini tam rekabet piyasası varsayımına dayandırmakta, piyasanın kendi kendine bütün sorunları çözeceğini, üretim, tüketim ve gelir dağılımında kendiliğinden etkinlik sağlayacağını ve devletin ekonomiye müdahale etmemesi gerektiğini savunmaktadır. Oysa dışsallıklar söz konusu olduğunda piyasa mekanizması aracılığıyla kaynak dağılımında etkinliğin sağlanması mümkün olamamaktadır. Tüketimde veya üretimde dışsallıklar yaşandığında piyasa ekonomisi tek başına Pareto etkin dağılımı sağlayamamakta, ekonomik etkinliği sağlamakta yetersiz kalmaktadır. Piyasanın başarısız olduğu bu durum, devleti ekonomiye çeken önemli birer gerekçe olmakta ve devlet, fiyat mekanizmasının eksikliklerini gidermek amacıyla ekonomiye müdahale etmektedir. Bu çalışmada, devletin ekonomiye müdahale etmesinde son derece önemli rol oynayan ve piyasa başarısızlığına yol açan dışsallıklar üzerinde durulmuştur. Bu çerçevede bu çalışmanın amacı, şu sorulara cevap aramaktır: Dışsallıklar ne demektir? Dışsallıkların türleri nelerdir? Dışsallıklar kaynak dağılımının sağlanmasında ne gibi rol oynamaktadır? Dışsallıkların içselleştirilmesi her zaman mümkün müdür? Dışsallıkların içselleştirilmesinde ne gibi yaklaşımlar ortaya konulmaktadır? Dışsallıkların içselleştirilmesinde devlete düşen görevler nelerdir?

Anahtar Kelimeler: *Dışsallıklar, dışsallıkların içselleştirilmesi, Coase Kuramı, Pigocu Vergileme, kaynak dağılımı etkinliği.*

The Government Role while Internalizing Externalities

Abstract

Externalities prevent efficient resource allocation through market mechanism. Market economy can not provide Pareto optimality if there is externality either in consumption or in production. This market failure attracts government to interfere the market and attempt to correct the market price mechanism. This study investigates externalities leading market failure and becoming the reason for government intervention to the market operations. Thus, the purpose of this study is to answer the following questions: What does externality mean? What are the kinds of externalities? What kind of roles do externalities play in the efficient resource allocation? Is it possible to internalize the externalities all the time? What kind of approaches can there be while internalizing the externalities? What are the responsibilities of the government while internalizing externalities?

Keywords: *Externalities, internalizing externalities, Coase Theorem, Pigouian Taxation, Efficient Resource Allocation.*

Nazım ÖZTÜRK¹
Yüksel BAYRAKTAR²

¹ Doç. Dr., Cumhuriyet Üniversitesi, İİBF, Maliye Bölümü,
nozturk@cumhuriyet.edu.tr

² Dr., Kocaeli Üniversitesi İİBF İktisat Bölümü,
ybayraktar@kocaeli.edu.tr